

گفت و گوی «ایران» با رئیس کمیسیون کشاورزی و صنایع غذایی اتاق تعاون ایران

روس ها در تجارت با ما سخت نمی گیرند، اما ما بلد نیستیم

مریم آریایی

روسیه به عنوان همسایه شمالی ما و کشوری که از روابط سیاسی مطلوبی با آن برخورداریم، بازار بزرگ و متنوعی است البته در بخش هایی که ما ورود کرده ایم، سهم بسیار ناچیزی نیز نصیب ما شده، اما معمای عدم بهره برداری از ظرفیت های این همسایه شمالی، چندان پیچیده نیست؛ رئیس کمیسیون کشاورزی و صنایع غذایی اتاق تعاون ایران مجهول های این معما را عدم ورود و بهره برداری از پیمان های تجاری، ظرفیت مغفول توافقنامه اوراسیا و همچنین آشفتگی ساختارهای داخلی مرتبط با تجارت می داند. مشروح گفت و گوی «ایران» را با رسلان قاسمی، رئیس کمیسیون کشاورزی و صنایع غذایی اتاق تعاون ایران در ادامه می خوانید:

مانده است.

■ چه آسیب هایی از این غفلت ها به ما وارد شده و در کجاها ضرر کرده ایم؟

آسیب های بسیاری از این جهات متوجه ما بوده و بازار به رقبای ما رسیده است. برای نمونه انگور و کشمش یکی از ۱۰ قلم اول کالای صادراتی ما به روسیه است اما وقتی رقبایمان را بررسی می کنیم می بینیم که سهم ترکیه در این بخش ۴۱ درصد و شیلی و پرو که در امریکای لاتین قرار دارند ۱۶ درصد است اما سهم ما از این بازار گسترده کمتر از ۵ درصد است، این نشان می دهد که ما در بعضی زمینه ها از جمله لجستیک دچار مشکل هستیم که شیلی و پرو از امریکای لاتین می توانند محصولاتشان را به روسیه صادر کنند اما ما که کنار روسیه و همسایه آن کشور هستیم نمی توانیم. نمونه دیگر سیب زمینی است که ترکیه که رقیب ماست ۴۹ درصد سهم این بازار را از آن خود کرده، حدود ۲۰ درصد را مراکش و هند ۱۴ تا ۱۵ درصد و سهم ایران بسیار ناچیز است. آن هم در شرایطی که در سال های اخیر همواره با مشکل تولید مازاد سیب زمینی مواجه بوده ایم و از این دست نمونه ها بسیار است و نشان می دهد که ما در زمینه حضور در بازار روسیه بسیار کم کار کرده ایم و نیاز به

■ بازار روسیه از چه جهاتی برای ایران حائز اهمیت است و چرا سهم ما از این بازار ناچیز بوده است؟

بازار روسیه از چند جهت برای ما بازار مهمی است اول اینکه روسیه، همسایه ماست و ما ارتباط دریایی با این کشور از طریق دریای خزر داریم دوم اینکه بازار مصرف بسیار گسترده ای است و سوم اینکه روابط سیاسی دو کشور روابط مناسبی است. اما یکسری مشکلات را هم داریم مثلاً بر اساس آمارهای منتشر شده بازار واردات روسیه در بخش محصولات کشاورزی و صنایع غذایی، در سال گذشته حدود ۴۰-۳۰ میلیارد دلار برآورد شده اما سهم ما از این بازار بسیار کم بوده و حجم صادرات ما به این بازار نیز بسیار کم و ناچیز بوده است و باید آسیب شناسی شود تا ببینیم چرا این اتفاق افتاده است؟ جالب اینجاست که از ۱۰ قلم صادرات اصلی ما به روسیه هفت قلم محصولات کشاورزی از جمله رب گوجه فرنگی و انواع سبزیجات و صیفی جات است.

بحث دیگری که در روابط تجاری ما با روس ها بسیار مهم است و از ظرفیت آن استفاده نشده، موافقتنامه تعرفه ترجیحی است که به صورت موقت با اوراسیا داریم؛ این موافقتنامه از آن ظرفیت هایی است که باید به خوبی از آن استفاده کنیم اما مغفول

فعالیت بیشتر داریم.

■ این ضعف از کجا ناشی می شود و چطور می شود که ما بازار به این مهمی را نادیده می گیریم؟

یک بحث مهم مربوط به سیاست های تجاری کشور و عدم حضور در پیمان ها و ترکیبات تجاری جهان است. ما فقط با روسیه در یک موافقتنامه تعرفه ترجیحی اوراسیا هستیم که آن هم مغفول و بر زمین مانده، علاوه بر این هزینه های تجاری، هزینه های اقتصادی و مالی و بخصوص مشکلاتی که ما در ارتباط با مسائل بانکی داریم در این متغیرها تأثیرگذار هستند و در کنار این متغیرهای اقتصادی و تجاری که بر روابط ما با روس ها تأثیرگذار بوده اند، ما در ارتباط تجاری با همه کشورهای دنیا بحث نبود زیرساخت های لجستیک و فقدان ساختارهای متشکل و نظام مند در بحث تجارت نیز مواجهیم. چند گانگی و چند پارگی این ساختارها در داخل به تجارت ما آسیب زده از جمله در بخش محصولات غذایی و کشاورزی متولی وزارت جهاد کشاورزی است، بخش دیگری در وزارت صنعت، معدن و تجارت است، در حالی که در همه جای دنیا فرماندهی واحد در بحث تجارت دارند. این چندپارگی موجب شده تا ما خودمان با دست خودمان تجارت را چند پاره کنیم و نتیجه مناسبی نمی توانیم از این مباحث بگیریم.

■ به طور خاص درباره مباحث لجستیکی و موانعی که بر سر تجارت با روسیه وجود داشته توضیح می دهید؟

در ارتباط با روسیه، گرچه ما دریای خزر را داریم اما سهم ما در حمل و نقل دریایی و کشتیرانی این دریا بسیار ناچیز است در حالی که می توانیم بسیار راحت حمل و نقل دریایی را داشته باشیم، البته

ویژه نامه سفر رئیس جمهور به روسیه □ دی ماه ۱۴۰۰